

בעזהש"ת

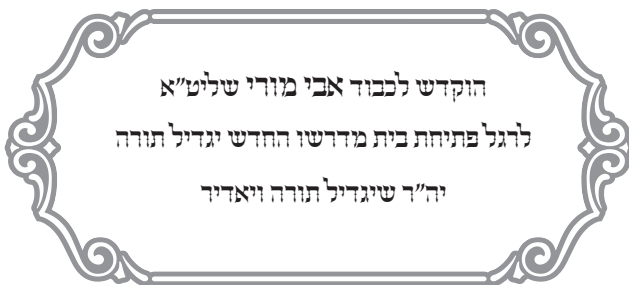
והמשכילים יזחרו קוהר הרקיע

גליון שבועי

והמשכילים יזחרו

שיעורים בספר הזוהר
— על התורה והמועדים —
ע"י הרב יצחק לאווי שליט"א

גליון כ"ח • שמיני תשפ"א - ספירת העומר

לשמיעת וצפיה בשיעורים, וכן לשאר שיעורים וכתבים, ולהרשמה לקבלת ערכונים
שבועיים באימייל

yitzchoklowy.com

מאמר הזוהר

ה פרק א - חג המצות במדרגת המלכות

ה תשמור הוא המלכות שנקראת שמור
 שבעים ימי סוכות למעלה ולכן בהם אומרים הלל גמור ושבעת ימי חג המצות למטה ואין
 אומרים בהם הלל גמור

ה את חג המצות תשמור שבעת ימים תאכל מצות

ו מצת חסר שעוד לא שרו בה הימים העליונים.

ו פרק ב - ירידת המלכות אחר התקדשותה לטהר את ביתה

ו אחר שהמידה 'חג המצות' נתקדשה למה ירדה והרי מעלין בקודש?
 ו אחרי שהמכפר מתכפר יכול לכפר על ביתו
 ז 'חג המצות' התקדשה ולכן יכלה לירד לכפר על ביתה
 ז ביתה הוא ישראל שלמטה ואחר שהם מתקדשים עולה היא למעלה להתקשר בימים עליונים.

ז פרק ג - ספירת העומר הוא הכניסה לימים עליונים

ז ספירת העומר בעמידה לפי שהוא בימים עליונים
 ז כל ימים עליונים בעמידה שהוא דרך הזכר ולשבח עולם הזכר
 ח נשים פטורות מספירת העומר לפי שהוא בעולם הזכר
 ח יראה כל זכורך בברית שהוא הזכר
 ח כל אחד מימים עליונים נותן קדושה ליום מן התחתונים הנקראים שבוע
 ח כאשר נסתיימו מ"ט ימים לקח כל שבוע יום.
 ט תמימות לשון נקבה שהם בעולם הנקבה

פרק ד - חג השבועות הוא השראת החמישים

ט חג שבועות על שם ימים הנקבות ששרו עליהם ימים העליונים.

ט שבועותכיכם שלכם כי בשבועות המלכות נטהרו ישראל

ט ביום החמישים שורה היום העליון על מ"ט פנים של התורה

מקורות ומפרשים

ד

שיעור על הזוהר

ספירת העומר שיעור א

יב

קדושת הפסח ולימוד העומר

יב

יב גודל המהפכה בכניסה ויציאה מחג המצות

יד עיקר זמן הלימוד הוא במוצאי שבתות ומועדים

טז לימוד יום השני של פסח במצוות עומר

יח התחלה שלא לשמה על דעת העליון

את חג המצות תשמור שבעת ימים תאכל מצות

זוהר פרשת תצוה חלק ב' דף קפ"ב, ב – קפ"ג, א

אור יקר פרשת תצוה סימן ב' עמ' קנ"ב – קנ"ה

הסולם פרשת תצוה אות ס"ב – ס"ט

מאמר זה ממשיך את מדרש הזוהר על לשון 'תשמור' הנאמר בחג המצות. אחרי אשר למעלה דרשו מתוך סמיכות אלהי מסכה לא תעשה לך שהוא הסמ"א, ודרש כי 'תשמור' הוא סוד הקדושה המשומרת מן החמין, שבפסח יצאו ישראל משליטת הסמ"א אל שליטת הקדושה. מוסוף וחורו לדיוק בפסוק זה אל איזה מדרגה של הקדושה נכנסו בחג המצות, ומפרש שהוא מקום תחילת הקדושה בשכינה הנקראת שמור, ומשם ואילך הם שבעת ימים שאינם במדרגה זו. ועיקר דרוש זה לבאר סדר עליית המדרגות מן הפסח אל שבעת ימים, שמתפרטים אף הם לשבעה שבועות, ומשם לחג השבועות.

פרק א - חג המצות במדרגת המלכות

א.

תשמור הוא המלכות שנקראת שמור

(שמות כג, טו. לד, יח) את חג המצות תשמר.

האי איהו אתר דאקרי שמור (דברים ה, יב: שמור את יום השבת. ובזוהר בראשית מח, ב ועוד: זכור לדכורא שמור לנוקבא) ובגין כך כתיב תשמר.

ב.

שבעים ימי סוכות למעלה ולכן בהם אומרים הלל גמור ושבעת ימי חג המצות למטה ואין אומרים בהם הלל גמור

(שמות כג, טו) שבעת ימים תאכל מצות כאשר צויתך. שבעת ימים לאו אלין אינון שבעת יומין דסכות. דאינון עלאין, ואלין תתאין.

ועל דא בהני הלל גמור ובהני לאו הלל גמור (כמבואר ערכין י, א – יב, שיחיד גומר

את ההלל שמונה ימי החג ויום טוב ראשון של פסח בלבד).

ג.

מצת חסר שעוד לא שרו בה הימים העליונים.

ועל דאינון לתתא כתיב (שמות יג, ו. כג, טו. לך, יח) **שבעת ימים תאכל מצות** – **מצת כתיב חסר, בלא ו'** (בפרשת בא שמות יג, ו. ועי' מנחת שי שמות יב, טו, שם יח, שמות כג, טו. ויקרא ב, ד. ויקרא ז, יב. במדבר ט, יא דאולי היה מסורת שלהם מצת חסר. ועי' הערה הבאה), **דעד לא שראן אינון יומין עלאין רזא דו'**. (וכן פירשו בוורה ויצא קנו, א שכאשר מתחברת המלכות הנקראת מצה בזכר נקראת מצוה ככתוב כי המצוה הזאת. ולפי זה ייתכן דעיקר דיוק מצת חסר אינו ממה שנוכר חסר בתורה אלא מזה שמצוה הוא מצוה בלי וי"ז וכבר רמזו חז"ל לזה במכילתא ומובא ברש"י על פסוק ושמרתם את המצות אל תקרי את המצת אלא את המצות מצוה הבא לידך אל תחמיצנה).

פרק ב - ירידת המלכות אחר התקדשותה לטהר את ביתה

א.

אחר שהמידה 'חג המצות' נתקדשה למה ירדה והרי מעלין בקודש?

ואי תימא כיון דהאי חג המצות אתקדש, אמאי נחתא? דהא תנינן (ברכות כח, ב דהכי גמירי, ושם נסמן) **מעלין בקדש ולא מורדין, אמאי נחתא לתתא באינון יומין תתאין?**

ב.

אחרי שהמכפר מתכפר יכול לכפר על ביתו

תא חזי: כתיב (ויקרא טו, ו. שם יא. שם יז) וכפר בעדו ובעד ביתו וגו' – מאן דכפר אצמריך עליה בקדמיתא, ולבתר על ביתיה (כדאיאת בתוספתא הרויות ב, ד ועוד: מוטב שיקדם מכפר למתכפר. ובוורה ויקרא יח, ב שממעם זה יש לבעל תוקע להיטהר טרם ראש השנה שיוכל לכפר על הקהל).

ג.

'חג המצות' התקדשה ולכן יכלה לירד לכפר על ביתה

כגוונא דא, האי דרגא שארי לאתקדשא ולנפקא בקדושא לכפרא עליה, וכיון דאיהו אתקדש בעי לכפרא על ביתיה ולאיתקדשא לון, ועל דא נחית לתתא לקדשא ביתיה.

ד.

ביתה הוא ישראל שלמטה ואחר שהם מתקדשים עולה היא למעלה להתקשר בימים עליונים.

ובמה מקדש לון? בישראל לתתא.

וכיון דאלין מתקדשאן בעינן לסלקא לעילא. דהא כד ביתא דמטרוניתא אתקדשת, כדין סלקת לעילא לאתקשרא באינון יומין עלאין לעילא.

פרק ג - ספירת העומר הוא הכניסה לימים עליונים

א.

ספירת העומר בעמידה לפי שהוא בימים עליונים

ועל דא אנן עבדין חושבנא בקיומא על קיימין (פ"י סופרים ספירת העומר בעמידה, כמובא במושו"ע או"ח סימן תפ"ט סעיף א' משם הרא"ש והרמב"ם והביא רא"ש אסמכתא לזה דכתיב מהחל חרמש בקמה וקרינן בקומה), בגין דאינון יומין עלאין אינון.

ב.

כל ימים עליונים בעמידה שהוא דרך הזכר ולשבח עולם הזכר

וכן בכל זמנא דעאל בר נש לאינון יומין עלאין בין בצלותא, בין בשבחא, אצטריך לקיימא על רגלוי, ירכין וגופא כחדא.

דתמן ירכין וגופא לקיימא כדכורא בחיליה ולא כנוקבא דארחא למיתב.

ועוד בגין שבחא דעלמא עלאה.

ג.

נשים פטורות מספירת העומר לפי שהוא בעולם הזכר

ובגין דאיהו רזא דדכורא נשין פטורות מחושבנא דא ולא מחייבן למימני בר דכורין (כשימת הרמב"ם תמידין ומוספים ז, כ"ד ורוב הפוסקים דהוי מצוות עשה שהזמן גרמא, ודלא כהרמב"ן קידושין לג, ב שספירת העומר אינה מצוות עשה שהזמן גרמא וכן דעת מהר"ם חלאווה), לאתקשרא כל חד כדקא יאות.

ד.

יראה כל זכורך בברית שהוא הזכר

כגוונא דא (שמות כ"ג, יז. שמות ל"ד, כ"ג. דברים מ"ז, י"ז) יראה כל זכורך – דכורין ולא נשין, בגין דרזא דברית בדכורא איהו ולא בנוקבא. ובגין דקיימא רזא לעילא נשין לא מתחייבן (כמ"ש במשנה חגיגה א, א שנשים פטורות מן הראיה).

ה.

כל אחד מימים עליונים נותן קדושה ליום מן התחתונים הנקראים שבוע

ורזא אוליפנא הכא, דבכל שבעת יומין מאלין עלאין נמלא קדושתא יומא חד דאלין תתאי.

והאי תתאה אקרי שבוע דאתקדש בשבע יומין עלאין, וכן בכל שבעה ושבעה מאינן חמשיין יומין, עד (ויקרא כ"ג, מ"ז: עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום) ולא עד (–בכלל, כפירוש רש"י שם).

ו.

כאשר נסתיימו מ"ט ימים לקח כל שבוע יום.

וכד אשתכחו ארבעין ותשע יומין עלאין, אשתכחו לתתא שבע יומין דאתקדשו בהו, וכל חד אקרי שבוע (דברים מ"ז, מ"ז: שבעה שבעת תספר לך) דעאל באינן שבע (ויקרא כ"ג, מ"ז: שבע שבתות תמימות).

ז.

תמימות לשון נקבה שהם בעולם הנקבה

ועל דא כתיב (ויקרא כ"ג, ט) **שבע שבתות תמימות תהיינה** – בגין דאינון נוקבין נקמ קרא לישנא דנוקבי (פי' שבועות הם לשון זכר ככתוב שבעה שבועות ולכן אנו אומרים שבוע אחד ולא שבוע אחת עי' מג"א או"ח תפ"ט, ס"ק ה. והוא רומז לימים העליונים שהם בוכר כנ"ל אות ו'. אבל שבתות לשון נקבה ולכן כתיב שבע שבתות תמימות תהיינה הכל לשון נקבה ואל שבע שבתות נמשכים שבעה שבועות)

פרק ד - הג השבועות הוא השראת החמישיים

ח.

חג שבועות על שם ימים הנקבות ששרו עליהם ימים העליונים.

וכד אתקדשו בהו, וביתא מתתקנא לאתחברא אתתא בבעלה, כדין אקרי (דברים ט"ז, י) **חג שבועות** – מאינון נוקבי דשארו עלייהו אינון יומין עלאין ואתקדשו בהו.

ב.

שבועותיכם שלכם כי בשבועות המלכות נטהרו ישראל

ובגין כך כתיב (במדבר כ"ח, ו) **בשבועותיכם** – אינון דלכון, ולא כתיב בשבועות. בגין דהכי נמי מתקדשן ישראל לתתא עמהון.

ג.

ביום החמישים שורה היום העליון על מ"ט פנים של התורה

ועל דא כד מטון לתשע וארבעין יומין, ההוא יומא עלאה דעלייהו אקרי יומא חמשין דשליט על מ"ט יומין, רזא דכללא דאורייתא במ"ט אנפין (שוחר טוב תהלים י"ב, ז על פסוק מזווק שבעתיים שיש בתורה מ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא).

וכדין ההוא יומא עלאה, יומא דחמשין, באתערותא דלתתא אפיק אורייתא – כללא דמ"ט אנפין.

מקורות ומפרשים

קבלת אחרונים	שבעה של פסח ושבעה של סוכות
מגיד מושרים פרשת צו ד"ה אור לשבת ח' ניסן.	רמב"ן פרשת אמור ויקרא כ"ג, ל"ו.
תולעת יעקב סתרי חג המצות ד"ה מעם שאין גומרין ההלל.	רמב"ן פרשת ראה דברים ט"ז, ח.
אריז"ל	מעם שאין אומרים הלל גמור בשבעת ימי פסח
עין חיים שער ל"ז פרק ב.	לפי הפשט: מעם הגמרא ערכין י שאינו חלוק בקרבנותיו, ומעם מדרש הרנינו מובא בבית יוסף ופוסקים או"ח סימן תפ"ח שמעשי ידי טובעים בים.
שער הכוונות פסח דרוש ג'. דרוש ח'. דרוש י'.	וזהר
סוד הלל גמור והלל שאינו גמור	וזהר אמור צה, ב – שאלת רבי יהודה לרבי אבא ותשובתו.
שערי אורה שער שמיני. שערי צדק השער השמיני.	וזהר תוספות לחלק ב רעז, ב.
ספר השם המדה הג' ערך הלל גמור.	וזהר חדש תרומה מג, א (קמח, א).
פרדס רמונים שער ערכי הכינויים פרק ה' ערך הלל גמור.	תיקוני זוהר כח, ב.
אור נערב חלק ז הכינויים ערך הלל.	רעיא מהימנא מצוות ספירת העומר – וזהר חלק ג צח, ב.
קהלת יעקב ערך הלל גמור.	קבלת ראשונים
סוד מצוות ספירת העומר	ספר הרמון חלק ד ענין פסח ד"ה לשכות ביום טוב ראשון של פסח
וזהר	מאירת עינים פרשת אמור כג, לו. רקאנמי פרשת אמור.
וזהר אמור צו, ב "ודא שבע שבתות"	
וזהר אמור צו, א – רבי אבא ורבי חייה הוי אולי באורחא"	
רעיא מהימנא מצוות הקרבת העומר – וזהר	

חלק ג צז, א (רוב דבריו מבוארים בזוהר שם) תיקוני זוהר חדש חלק ב סא, א.

רעיא מהימנא מצוות ספירת העומר – זוהר
חלק ג צז, א (כל דבריו מבוארים בזוהר תצוה
כאן)

רעיא מהימנא פנחס רנה, א

תיקוני זוהר תקונא תשסרי לח, ב

תיקוני זוהר תיקון כ"א נו, א

ספירת העומר שיעור א

קדושת הפסח ולימוד העומר

ב.

מחשבה זו נובעת ממחשבה כאילו סגולת המועדים נמצאים הם בסדר הטבעי שבעולם. כאילו אין בעולם אלא סולם מדרגות אחת לינארית עולה מן האדם הפשוט השבוי בעצת יצרו זו פרעה ומצרים השפחה אשר אחר הריחיים ועד הצדיק העליון היושב בחירות עולם באור שער החמישים, ובינם לבינם מצבי הבינונים על כל מקומות פזויהם. ואם כך מה הם קדושת המועדים אינם יכולים להיות אלא עליית שלב במדרגה זו, והצדיק הרגיל בכך אינו מתפלא ואינו מאבד את שיווי משקלו בכניסה ויציאה אל החגים ואינו כועס או ממחר בערב שבת עם חשיכה שהרי הכל הוכן לו מראש הוא לעולם אינו טועה ותמיד מגיע מוכן. וכן אינו מתבלבל ביציאת החגים ואינו רודף להשיב את נפשו בריח בשמים טובים שהלא הוא האיש החי תמיד בסדר ובהירות והכל מיושב לו תמיד, הוא שבת של כל ימות השנה.

גודל המהפכה בכניסה ויציאה מחג המצות

א.

בצאת ישראל מחג יציאת מצרים יוצאים הם מבולבלים ודחופים בדבר המלך, בערפול חושים, סופרים את הימים אחר אשר סיפרו ביציאת מצרים כל אותו הלילה ומבקשים את ימי הבהירות העתידיים להם ליום הזה בדבר המלך. רבים אומרים בלבול זה של מוצאי מועדים וחגים וודאי אינו כי אם נחלת הקטנים תינוקות הבורחים מבית הספר, הא אילו היינו אנחנו כולנו צדיקים טהורים חכמים נבונים יודעים את התורה לא היה זכר המועד לנו כי אם שמחה וחירות ולא היינו נתפסים בקטנות הדעת וחוסר מעש בשעות וימי הדמדומים שבין קדושת המועד ובין חילוניות החול, ולא היינו יוצאים מן המצות צועדים כשיכורים עד שלאט לאט נספור את הימים להתיישב במקומותינו.

ג.

הצדיק אינו זה שאין שום חג ומועד קדוש לו הפתעה אלא זה שכל חג הוא הפתעה שלימה ברמה שבני אדם רגילים המשוטטים להם בהווי החיים בצורה מורגלת ומסודרת אינם יכולים להעלות על דעתם כלל. כי לו חשו את האור שחשים הצדיקים בליל הסדר ואת הנפילה שחשים הצדיקים כאשר אור זה נעלם מהם לא היו מחזיקים את דעתם כלל. הצדיקים אמנם מורגלים בכך יותר ואינם מתאבדים וחוטאים כפי שהיה עושה איש פשוט לו היה עובר תהפוכות כאלה, אבל התהפוכות הם תהפוכות להם ואין המועדים מסוגלים להיכנס להם בתוך דרכי הטבע כלל אף לא בתוך הטבע העליון של סדרי השגותיהם הרוחניות והגבוהות מאד מאד. והם יוצאים מתוך קדושת המועד מבולבלים כמוחם בצורה הרבה יותר עמוקה ויסודית מאשר האנשים הפשוטים.

ד.

הגע בעצמך, האישה בביתה רואה את המהפכה של חג הפסח בכך שכל הבית נהפך מראשו לסופו, הוצא כל החמץ נוקה כל הבית מאבק שהצטבר בו ושהתרגלו אליו בכל ימות השנה, הועלמו כלי החמץ הועלו כלי הפסח הוכשרו הכיורים והכלים כולם במים רותחים כוסה הכל בנייר וכיסוים

על גבי כיסוים, וכך מהווה הפסח מהפכה שלימה בניהול הבית אשר להבאתו מתכוננים שבועות שלמים, והרי מהפכת העלמתו גדולה ומזעזעת יותר מזה כי ביום או יומיים מחזירים את כלי הפסח למקומם מחליפים איתם את כלי החמץ והנה לבוקר הולכים שוב לעבודה וצריכים לתרגל שוב את כל משך החיים הרגילים אשר נופלים אליהם בבת אחת. האיש במאכלו רואה את המהפכה של חג הפסח בכך שאת כל מאכלו שינה, שבעה ימים ושבעה לילות לא אכל את הלחם ושאר מאכליו שהיה רגיל לאכול, ואמנם גם לזה נכנס מעט מעט כי כבר מיעטו בביתו לעשות את החמץ שבועיים טרם החג, ובכל ימות החג היה תחושתו הפיזית שונה משאר ימות השנה באשר השתנה כל מאכלו שעליהם יחיה האדם. והרי הבטן שלו מרגשת וודאי את עוזו השינויים הגדולים האלה בכניסת פסח וביציאתו. ובכיסו יודע הוא את כל זה מתוך כל חובות חג הפסח. וכל זה אינו אלא משל של משל לעומת החכם אשר לא את ביתו בלבד הפך לקראת הפסח ולא את כריסו בלבד הפך לקראת חג המצות, אלא אף את עצמו את מוחו ואת ליבו הפך. ושליש יום קודם החג טבל במי הדעת של ספרות סודות הפסח וענייניו עד שלא ידע לחשוב דבר חוץ ממנו, וכל ימות החג

עיקר זמן הלימוד הוא במוצאי שבתות ומועדים

ו.

ימי הדמדומים שבין המועד והשנה בין השבת והשבועות הם עיקר ימי הלימוד של קדושת המועדים. באמרנו לימוד מתכוונים אנחנו ללימוד כפשוטו, לדברים שאפשר לספור אותם לספר אותם להביע אותם ולזכור אותם. רבות מדברים אודות תחושות הקדושה כדברים שלא ניתן לספר אותם, כאני ידעתי כי גדול יי ואיני יודע לספר לאחרים. אך הלא כשם שכתוב אני ידעתי כך כתוב ספרו בגוים את כבודו התהללו בשם קדשו. אין אנחנו מסכימים לקרוא את כל הקדושה כדברים שאין להם פה ולשון, כדברים עמומים שצריכים להיות שם או לא לדעת עליהם כלום. אדרבה כל עיקר הקדושה הוא לימוד והוא לימוד שאפשר לספור ולספר ללמוד וללמד לעצמו מימי הטובה אל ימי הרעה ולאחרים הסובבים אותו והדוברים את לשונו ולתרגמם לשבעים לשון.

ז.

ועיקר הלימוד הזה לא ייעשה בזמן פתיחת האור בעצמו, אשר באותו זמן האדם נכבש על ידי עוצמת האור ואינו יודע להגיד דבר. בלשון האריז"ל הוא

ולילותיו היה שקוע במעשה המצוות והארת הימים באכילת המצות אשר עליהם למד וחשב כל הימים ובעשיית הסדר ובלימוד התורה באופן השמח והנעלה של החג. והכל מתהפך ונעלם לו ביום או יומיים כקיקיון של יונה, וכי לא ידאג ויתבלבל ויבכה על זה.

ח.

שמחת המועדים וששון הזמנים, ברכת המועדים והחיים והשלום אשר בהם, אינם מין עילוי מובן כמדדגה אחת על גבי ימות החול אשר אפשר להתכוון עליהם ולדעת כיצד לצאת מהם בשלום. אבל הם מהות אחרת לגמרי, מוחין אחרים, לא תחושת נחת מעט אלא מוח אחר לב אחר דעת אחרת. ואין להם ערך עם המוחין של ימות החול. כל שכן המוחין של חג הפסח אשר כל עניינם להופיע בהפתעה אשר טרם הוכנו לכך, שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה וגאלם, אין דרך מסודרת להיכנס ולצאת מהם ודווקא ככל אשר יהיה האדם חכם ודייקן ורגיש לזה יותר יתבלבל ויותר יצטרך להריח בשמים במוצאי שבת להשיב את הנפש ויבקש אשר אהבה נפשו אשר חמק עבר ממנו.

לקבלת התורה שהוא זמן הלימוד, הדבר שאפשר לקרוא לו לימוד תורה שהוא חיי עולם ולא תפלה בלבד שהוא חיי שעה תחושת הרוחניות שאינה עומדת, עיקרו תלוי בהעברת הימים של אחרי החג בשלום ובנתינת רשות לאור שעבר בגופנו נפשנו ומוחנו בימות החג ללמדנו את התורה באופן שהוא רוצה.

ט.

שכן, מעיקרי הסיבות שאין האדם לומד דבר חדש בתורה לעולם ואיננו מסוגל לקבל את התורה שיהיו בעיניו כחדשים כיום שניתנה, עיקר המניעה לכך הוא שהוא כבר יודע אותו. ואיננו מדברים רק על הנדמה לו שהוא יודע את התורה אלא דווקא על היודע את התורה באמת. ומשל למה הדבר דומה היושב על הספר ודואג שלא יישכח לו אות מן הכתוב לפניו, שבאותו הזמן שמוחו טרוד להכניס לתוכו את הנמצא בפניו והוא יודע אותו איננו מסוגל לסבור את סברתו להכניסו את תוך כליו ולחדש בו חידושים. כאשר אמרו עיוני חוץ לסוכה שהעיון איננו הישיבה על הספר שהוא הגירסא, העיון הוא הטיול ברוחב ואורך הדבר ואיננו מתאפשר אלא תוך היסח הדעת מאותיות הדבר ועד שבמקום אחר ובשחרור מוחו הוא נזכר בדברים שהתורה לימדה אותו ויכול לפלפל

עסוק לקבל ואיננו עסוק להשפיע, הוא נמצא פנים בפנים עם האור וממילא פונה באחוריו אל הרוצים לשמוע ואל כלי הדיבור. בלשון החסידות כלי מוחו ודעתו בטלים ואינם מסוגלים לבטא את עצמם בתוך הרצוא של הביטול והשראת הקדושה עצמה. אך עיקר הלימוד החותמת רושם וזכר לקיים מה שנאמר זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים איננו אלא בפניה אחורה מתוך האור. כפי שנאמר ויסעו מהר יי כתינוק הבורח, כי כאן נראה שהיו ישראל בסיני כתינוקות אצל רבם והיה הקב"ה המלמד תורה לעמו ישראל, וכאשר פנו ממנו רצו לקיים את לימודם ולחתום אותו בליבם, ובאותו הזמן נודע להם מה שלמדו.

ח.

אומרים ימי הספירה הם ימי הכנה לקבלת התורה, אומרים הם ימי הצער על לכת חג הפסח מאיתנו, באותו הצער מתו כ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא שלא ידעו להיות בבחינת עייל ונפיק, ומתוך הכעס שהתגבר בליבם על יציאת האהבה ביטאו את הכעס על עצמם ועל חבריהם ולא ידעו לנהוג כבוד זה בזה, ואמרו הלא עיקר הכל הוא הביטול ומה לנו לדאוג לנפש חברינו המחפש את הכבוד, ולא יכלה כלי גופם להכיל את אור נפשם עד שבאותו הכעס מתו. עיקר ההכנה

לימוד יום השני של פסח במצוות עומר

בה ולהוציא דבר מדבר, צא ולמד.

י.

ולפי שהן הביטול והריכוז הנדרשים והן הידיעה היתירה הנדרשים בזמן החגים עצמם מפריעים אל הלימוד שהוא תמיד החתמת הרושם בגוף. לכן ימי החגים בעצמם אינם מסוגלים ללימוד התורה כמו הימים שלאחריהם. ולפי שהלימוד איננו מתאפשר אלא תוך חוסר ידיעה לכן אין הימים האלה יכולים להיות ימי החזקה בכח בכל מה שהגענו אליו במשך ימי החג. כאשר טועים רבים בקוראם דברים על חיוב השארת מודעות החגים בכיסם למשך שאר ימות השנה, כי זה דבר שאי אפשר ואילו היה אפשר להחזיק את קדושת השבת בכל ימות החול לא היינו מברכים בשם ומלכות המבדיל בין קודש לחול ואפילו הצדיק העליון ביותר מבדיל בין שבת לחול שלו. ניסיון החזקה זו איננו אלא נובעת מאותו טעות שלמעלה שהכל הוא סולם אחד לינארי תלוי במעשינו שאפשר להחזיק אותו בשיניים. ולמזלנו ניסיון החזקה זו גם לעולם איננו עובד, אך הלימוד הוא לנהוג כבוד בגופנו ובנפש חברינו בזמן הקטנות ובאותו הזמן מלמדת אותנו החג את כל מה שהאירה בנו בכח במשך הימים עצמם.

יא.

הנפילה של אחרי חג הפסח שונה מנפילת שאר החגים, בעוד שאר החגים ביציאתם הם מפילים אותנו מאגרא רמה לבירא עמיקתא. הרי חג הפסח עושה זאת כבר תוך ימי קדושת החג עצמם. כאשר למדנו בדין ההלכה שאין אומרים הלל גמור אלא ביום הראשון בלבד ואין עיקר מצוות אכילת מצות אלא בלילה ראשון בלבד. ולמדנו בדין הסוד שאין הארת החג מתקיימת אלא יום ולילה ולא תותירו ממנו עד בוקר והנותר ממנו עד בוקר באש תשרפו, ותיכף במוצאי יום טוב ראשון של הפסח כבר נעלמה לה אהבתה ונשוב לבקשנה בשווקים וברחובות בסוד מצוות ספירת העומר. הרי החג הזה מלמד אותנו את עיקר סדר הלימוד שאין נפילה זו דיעבד כאילו הוא נחלת הבינונים והרשעים המגיעים אחרי החג אבל הוא עיקר סדר הלימוד מלכחילה ואף הצדיק שהוא בבחינת שבעת ימי הפסח עצמו גם בו ישנו לסדר זה, ואע"פ שאהבת שמחת החג ורושם הקדושה של היום הראשון מכסה על פשעים אלה וזו המאפשר לנו לשרוד את הנפילה הגדולה של מוצאי יום טוב ראשון של החג, ועיקר הנפילה המצטברת איננה נרגשת אלא מוצאי יום טוב האחרון של החג בפועל, מכל מקום

פסח הוא ביעור חמץ ואכילת מצה, אשר זה מסמל את העבודה הזאת של ביעור הרע והקדשת עצמנו לצד הטוב ופתיחת שערי הטוב בלחם עוני שהוא תחילת הכניסה אל הקדושה בהיותנו עניים בדעת, וככל העניינים שנלמדו בזה. הרי ביום השני של פסח תמונה זו מתחלפת ומתעברת בתוך תמונה חדשה, אשר עומדת על אותו הנושא עצמו, ותמונה חדשה זו נושאת אותנו עד חג השבועות. התמונה החדשה הוא מצוות העומר וספירתה ושתי הלחם, שהם שלשת התחנות הגדולות שאנחנו עוברים במסגרת העולם הזה של מצוות העומר, והם בעצמם כוללים את מצוות הפסח והמצות והחמץ מהתבוננות חדשה כאשר נראה. וראוי להתבונן בכל פרטי מצות העומר ואף בפרטיו שאינם נוהגים בזמן הזה דהיינו בקרבן העומר ובקרבן הביכורים ושתי הלחם, אשר הם מראים לנו את כלל הציור הזה על פרטיו.

י"ד.

עניינו הראשון של העומר המקביל לחמץ ומצה הוא האיסור השורה על התבואה החדשה עד עצם היום הזה עד הביאכם את קרבן אלהיכם. והתרת איסור זה על ידי הקרבת מנחת העומר. הרי במקום שהרע יהיה נקרא חמץ שמסמל את דיני הקטנות הגמורים,

למדנו במשך ימי הקדושה האלה כיצד סופרים שבוע שלם של חולו של מועד.

י"ב.

כאשר תרי"ג מצוות התורה הם תרי"ג עצות לעבודת יי, ולמדנו הטעם בזה שאין עניינם להיות תרי"ג אופנים להיזכר בו ולהידבק בו במשך תרי"ג מקומות ואופנים שונים. אלא הם גם עצות ממש דהיינו לימודי שכליים ציורים ותמונות של העבודה כולה. ולכן אפילו המצוות שאינם נוהגות בזמן הזה יש ללמוד עניינם וטעמם ולהתבונן בציורם כי הם מלמדים דרך שלם של עבודת ה'. וישנם תרי"ג דרכים שונים בעבודת ה' הנלמדים מכל מצוה ומצוה ויש בני אדם התלויים יותר בדרך אחת הנובעת ממצוה אחת ויש בדרך אחרת וכן הלאה. וכאשר כל תרי"ג אלה הם בנושא אחד לפיכך אינם נבדלים זה מזה אלא כמו בחלום התמונה של מצוה אחת היא עצמה נעשית התמונה של מצוה אחרת חברתה והמעבר מיום מצוה אחת ליום מצוה אחרת מלמד אותנו אופן חדש של התבוננות על הדברים ומראה חדש בעבודת אלהים.

י"ג.

כך, אם הציור של היום הראשון של

דהיינו מן המדרגה הקרובה יותר אל החיצוניות ואל הרע. ובהכרח הוא כך שהרי אדם נולד קטן וגדל ביצר הרע וכאשר הוא מתחיל להיכנס אל הטוב בוודאי אין זה אפשרי שיתחיל אלא להתקדם מעט מתוך מקומו. אך מתוך חוק זה נובע סכנה גדולה המאיימת לא על ההתחלה בלבד אלא על כל עיקר הבניין ההולך ונבנה מתוך ההתחלה. סכנה הפשוטה הוא שבהיות שהאדם מתחיל בהכרח מתוך הרע ייתכן שיישאר בתוכו או יבלבל בינו לבין הטוב. ולצורך ההצלה מסכנה זו באה מצוות חמץ ומצה שאומרת שאי אפשר להתחיל אלא מתוך ניתוק מוחלט של הרע. אך הלא אין זה די כי כיצד יתחיל את הטוב. ובהכרח הטוב איננו אלא לפי הדעת של האדם וכאשר הוא מתחיל בדעת קטן כיצד אפשרי לו לכוון את הגדלות, ונמצא יש פרדוקס שאי אפשר להיות טוב לעולם כי כל החלטה להיות טוב תהיה לפי תפיסתו שהוא תפיסה קטנה ורעה.

מז.

אמרו חכמים לעולם יעסוק אדם בתורה ומצוות שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה. והלא יתפלא המעיין אם כל אדם בהכרח מתחיל מן שלא לשמה, הלא זו פירכא על כל המשך דבריו. שהלא וודאי עיקר הכל הולך אחר ההתחלה שהוא רגע

קוראים אנחנו לרע חדש טרם הקרבת קרבנו. ותרווייהו ענין אחד שהלא אף החמץ דבר שיש לו מתירים הוא כעבור חג המצות, אלא בעוד החמץ זקוק להיתר על ידי ביעורו הגמור למשך שבעת ימים החדש אינו זקוק אלא להיתרו על ידי הקרבת ראשיתו מנחה ליי. ומפורש קשרה תורה את אכילת החדש באכילת המצות כמאמר חז"ל ששה ימים תאכלו מצות מן החדש ושבעה מן הישן, הרי אכילת מצות של ששת ימי החג נועדה להיות אכילת מצות מן החדש, אשר הוא היה חדש שנאסר כחמץ עד זמן הקרבן.

התחלה שלא לשמה על דעת העליון

מז.

הקרבת העומר בפשטות הוא הקרבת ראשית קציר השעורים ליי. כשם שכל ראשית ליי. שהוא בעצמו עיקר שורש יציאת מצרים שממנו למדנו קדש לי כל בכור כי לי כל בכור ביום הכותי. והיום הראשון של פסח בעצמו קדוש שהוא בכור וראשית לקדושת ישראל. ובטרם מקריבים את הראשית של כל דבר ליי הרי הוא כטבל שאסור באכילה. וסודו כך הוא. ידוע לכל כי התחלת הכניסה אל מדרגות הקדושה איננה יכולה להתחיל אלא מלמטה.

המלמד את בנו ותלמידו בתחילה שלא לשמה, אשר מצד דעת התלמיד באמת הוא לומד לשם הסוכריה אבל מצד דעת האב אין כל עיקר הסוכריה אלא היכי תימצי להביא אותו אל דעת הלשמה. ולפיכך אלישע אחר שהיה אביו מכוונו שלא לשמה הוחרס ממנו השלב הראשון הזה שהוא תליה בדעת אחרים ולפיכך נחרס.

יח.

את חג המצות תשמור שבעת ימים תאכל מצות. את חג המצות שהוא לחם עני שהוא המלכות מקום ההתחלה בזאת יבוא אל הקודש צריך לשמור מאד מן החימוץ. וכיצד שומרים אותה על ידי שמקדישים אותה ליי בחג הפסח. כיון שהחג נתקדש כלומר אחר שנטבלה הכוונה הראשונה במקוה העליון שאינו מתחיל מעצמו אלא מתוך מי שעורר עליו, יורד כביכול נקודה זו אל ביתה לטהר את שאר ביתה להביאה לשמה.

ההקדשה שהוא מקדיש עצמו לה'. ואם נמצא שכל עיקר היסוד של הבניין איננו טוב בוודאי יפול כל הבניין. ועל דרך שאמרו על אלישע בן אבויה שמעיקר כיוון אביו שיהיה רבי ושלא לשמה. ואחרי שהאדם בא לשמה יצטרך לעקור למפרע את כוונתו הראשונה וכיצד יעקרנה והיא יסוד כל בניינו וראשית קניינו.

יז.

לפיכך באה מצוות הקדשת הבכור ליי. וענין הקדשתו אינו החלטת האדם לפי דעתו להתחיל את הטוב אלא הוא תלייתו את הקדושה בדעת אחרים. כאומר לא בי תחילת הקדושה מוחזקת היא בידי מאבותי. כבכור שאיננו צריך הקדשה בפה כי מרחם הוא קדוש. כיום הראשון של חג הפסח שהוא פסח ליי כי פסח יי על הפתח בנגפו את מצרים. לא בזכות ולא לפי הדעת של בני ישראל שהיו עניים בדעת באותו הזמן ולא היו נכונים להיגאל מצד עצמם. אלא כמו האב

